

Les últimes lletres

LA GIRONA DE PATRICE CHAPLIN

Patrice CHAPLIN,
D'Albany Park a Girona,
Editorial El Pont de Pedra,
Girona 1991, 247 pp.

La lectura d'una autobiografia qualsevol requereix una certa disposició d'ànim. Potser hauria de dir: un lector propens a una de les poques modalitats de l'espionatge no sancionades per la llei. Generalment, dels autors d'autobiografies solem conèixer anticipadament tants fragments de la seva vida que, quan ens enfrontem amb una obra d'aquest gènere, ens limitem a confirmar l'expectativa. Aquest no és el cas del volum *D'Albany Park a Girona*, de Patrice Chaplin. Fora dels testimonis presencials del relat, el comú dels lectors hi descobreix unes seqüències desconegudes. Això fa que es puguin resseguir com si fóssim davant d'una novel·la. En aquest cas, d'una novel·la emmarcada en la Girona dels anys cinquanta i començaments dels seixanta.

El mateix títol sintetitza l'argument del llibre. Dit de pressa: un trajecte que va d'Albany Park, un suburbi londinenc «poca-solta, on mai de la vida passarà res imprevisible» a una Girona «meravellosa», quintaessenciada gràcies a un enamorament d'adolescència. M'hauran de

perdonar el tòpic gastat, però el cert és que *D'Albany Park a Girona* dibuixa un itinerari d'iniciació. I ho fa d'una manera poc tòpica i no gens gastada; d'aquí el seu valor. El seu valor literari, vull dir. No goso pas escriure el seu «valor de veritat», perquè per als espectadors aliens a la trama la «veritat» descrita en aquest llibre hauria de resultar del tot prescindible.

Però, si deixem de banda els noms i els cognoms més o menys familiars que compareixen a l'obra de la Chaplin, què ens queda? Sobretot, una postal en blanc i negre evocadora d'un món que avui a penes identifiquem en uns quants llocs, en una geografia. Queda la història d'una jove anglesa que passeja la seva perplexitat davant d'una Girona obscura i immutable. I, precisament per aquest fet, exòtica als ulls d'una «estrangera». Queda el contrast d'aquesta ciutat encarcerada amb l'ofec familiar d'Albany Park. També queden, a mig camí, algunes incursions parisenses, que fan de sala d'espera del retorn a Girona.

«Com més cap al nord pujava, més em deprimia», escriu en una ocasió Patrice Chaplin. És la depressió de l'enamorada que s'allunya del còmplice gironí. En certa manera, és també la recança de canviar de món. Perquè passar de Girona a Albany Park, via París, representava passar de la postal en blanc i negre, exòtica i per tant fascinant, al color. Però per a una personalitat inquieta i jove aquest color ja s'havia fet avorrit. D'això no van trigar gaire a adonar-se'n els compatriotes de la Chaplin (potser algun veí d'Albany Park i tot) que, amb els anys i a base d'estius, van anar refent la ruta de l'adolescent desvagada. I van anar a colorint d'avorriments europeus la Girona «meravellosa» dels anys seixanta.

La Girona d'aquesta narració és, doncs, la de la immediata postguerra, la d'abans del boom turístic. La Girona del franquisme més fossilitzat; d'un franquisme més ambiental que polític, i per això exòtic a ulls de l'angleseta d'Albany Park. Una noia rossa, extremada, que «no havia hagut de lluitar mai pel lloc on havia nascut», que «mai hauria aixecat un dit per Albany Park», i que veia com a Girona hi havia gent que aixecava més d'un dit pel país on havia nascut. Una Chaplin de quinze anys que es belluga enmig de les catacumbes clandestines sense entendre res, tret de la seva atracció per un món tan anormal.

Avui que molts han recuperat la vida privada com a base de la reconstrucció de la història, un testimoni com el de la Chaplin a *D'Albany Park a Girona* se'ns mostra com un document de primera mà en la revisió d'una de les èpoques més fosques del nostre passat col·lectiu. D'un passat ben recent, tanmateix. Una visió feta des de la vida i des de la literatura, i per això doblement aprofitable.

August Rafanell

